

ЗАКОН
О ЗАШТИТИ ЦИВИЛНИХ ЖРТАВА РАТА
(Пречишћени текст*)

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом утврђују се облици и обим права на заштиту цивилних жртава рата, као и начин и услови под којима се остварују та права.

Права по овом закону могу остварити држављани Републике Српске који су оштећење организма задобили после 9. 1. 1992. године, од дана проглашења Републике Српске.

Права по овом закону могу остварити и лица која су као држављани бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, задобила оштећење организма од 17. августа 1990. до 9. јануара 1992. године, под условом да стекну држављанство Републике Српске и да имају пријављено пребивалиште на територији Републике Српске.

Члан 2.

Цивилном жртвом рата сматра се:

1) лице код којег је наступило оштећење организма злостављањем, силовањем, односно лишавањем слободе (затвор, концентрациони логор, интернација, принудни рад) или у збјегу од стране непријатеља задобило рану, повреду, озљеду и код кога је наступило оштећење организма најмање 60%, као и лице које је под наведеним околностима убијено, погинуло, умрло или нестало;

2) лице које је задобило оштећење организма најмање 60%, усљед рањавања или повреда насталих у вези с ратним операцијама, као што су: бомбардовање, уличне борбе залутали метак минобацачка и топовска граната и сл;

3) лице које је задобило оштећење организма најмање 60% усљед рањавања или повреда насталих од заосталих војних материјала или као посљедица непријатељских диверзантских акција.

Члан 3.

Право по овом закону, под одређеним условима, имају и чланови породице цивилне жртве рата убијене, погинуле, умрле или нестале под околностима из члана 2. овог закона и чланови породице умрлог лица којем је било признато својство цивилне жртве рата у смислу члана 2. овог закона.

Цивилне жртве рата имају одређена права по овом закону и за чланове своје породице.

Члановима породице, у смислу овог закона, сматрају се: брачни друг, дјеца (рођена у браку или ван брака, усвојена или пасторчад) и родитељи.

Члан 4.

Право по овом закону не могу остварити лица која су била припадници непријатељских формација, односно помагачи непријатеља.

* Ово је службени пречишћени текст Закона објављен у „Службеном гласнику РС“, број 24/10 и као такав се може користити у званичној употреби.

Члан 5.

Права на одређени обим заштите, у смислу члана 8. овог закона, не може остварити лице које испуњава услове за остваривање таквог права по другом правном основу.

Право остварено по овом закону губи лице које је остварило исто право по неком другом правном основу.

Члан 6.

Право на мјесечна примања по овом закону не могу остварити лица из члана 3. овог закона уколико њихово имовинско стање прелази утврђени цензус.

Лицима из става 1. овог члана престаје стечено право на мјесечно примање ако њихово имовинско стање прелази утврђени цензус.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не односе се на дјецу.

Дјететом, у смислу члана 3. став 3. овог закона, сматра се дијете на редовном школовању, а најкасније до навршене 26. године живота.

Влада Републике Српске ће уредбом утврдити висину имовинског цензуса, критеријуме, услове и поступак за његову примјену.

Члан 7.

Смрћу цивилне жртве рата, односно члана породице из члана 3. став 1. овог закона престају права остварена по овом закону од првог наредног мјесеца од дана смрти.

II – ОБЛИЦИ И УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ЗАШТИТУ

Члан 8.

Права на заштиту по овом закону су:

- 1) цивилна инвалиднина, односно породична инвалиднина;
- 2) додатак за његу и помоћ другог лица;
- 3) додатак за члана породице неспособног за рад;
- 4) додана новчана помоћ;
- 5) додатак за самохраност;
- 6) здравствена заштита;
- 7) професионална рехабилитација.

Права на заштиту могу се обезбједити и на други начин уз сагласност корисника (стицањем некретнина откупом дионица итд.).

Члан 9.

Право на цивилну инвалиднину стичу цивилне жртве рата уколико је код њих наступило оштећење организма од 60% до 100%.

Мјесечни износ цивилне инвалиднине одређује се у проценту од основице и према степену оштећења организма, и то:

I група – 100% оштећење организма за лица којима је за основне животне потребе неопходна њега и помоћ другог лица	100%;
II група – 100% оштећење организма	70%;
III група – 90% оштећење организма	50%;
IV група – 80% оштећење организма	40%;
V група – 70% оштећење организма	35%;
VI група – 60% оштећење организма	30%.

Почетна основица за утврђивање мјесечног износа цивилне инвалиднине износи 351,00 КМ и усклађује се почетком сваке године са индексом кретања малопродајних цијена у претходној години и висином расположивих средстава у буџету Републике Српске планираним за те намјене. Одлуку о усклађивању основице доноси Влада Републике Српске.

Налази и мишљење о степену оштећења организма у смислу става 1. овог члана даје љекарска комисија надлежна за преглед војних инвалида, у поступку и на начин прописан за војне инвалиде.

Права из става 4. овог члана врши љекарска комисија именована за преглед војних инвалида за одређено подручје.

Чланови породице цивилне жртве рата убијене, погинуле, умрле или нестале, под околностима из члана 2. овог Закона, остварују право на породичну инвалиднину у висини 40% од износа цивилне инвалиднине I групе.

Чланови породице умрлог лица којем је било признато својство цивилне жртве рата у смислу члана 2. овог Закона, остварују право на породичну инвалиднину у висини 20% од износа цивилне инвалиднине I групе.

Ако право на породичну инвалиднину имају и чланови уже породице (брачни друг са или без дјецe) и родитељи, право им се признаје посебним рјешењем у висини од по 50% од износа инвалиднине из става 6, односно става 7. овог члана, а користе га на равне дијелове.

Члан 10.

Право на додатак за његу и помоћ другог лица има цивилна жртва рата I групе из члана 9. став 2. овог закона.

Додатак за његу и помоћ другог лица одређује се мјесечно у износу 80% од износа цивилне инвалиднине цивилне жртве рата I групе.

Члан 11.

Додатак за члана породице неспособног за рад припада цивилној жртви рата – кориснику додатне величине новчане помоћи, за чланове породице који су неспособни за рад и с којима живе у заједничком домаћинству.

Додатак за члана породице неспособног за рад припада и члану породице цивилне жртве рата из члана 3. став 1. овог закона – кориснику додатне новчане помоћи и то за чланове породице који су истовремено и чланови породице цивилне жртве рата из члана 2. овог закона, а који су неспособни за рад и с којима живе у заједничком домаћинству.

Додатак из ст. 1. и 2. овог члана одређује се мјесечно и износи 50% од износа цивилне инвалиднине коју корисник прима.

Члан 12.

Неспособним за рад у смислу овог закона, сматра се:

1) лице чија неспособност за рад одговара потпуној неспособности по прописима о инвалидском осигурању;

2) дијете до навршене 15-те године или ако је на школовању до завршетка средње школе, или ако је неспособно за рад по одредби тачке 1. овог члана, под условом да је неспособност наступила прије 15-те године;

3) жена старија од 60 година, или млађа ако има дијете испод седам година, односно старије које је неспособно за рад, или са више дјеце испод 15 година с којим живи у домаћинству;

4) мушкарац старији од 65 година.

Члан 13.

Домаћинством у смилу овог закона сматра се трајна заједница живота привређивања и трошења заједничких прихода чланова породице из члана 3. став 3. овог закона.

Члан 14.

Право на додатну новчану помоћ имају цивилне жртве рата од I до V групе без обзира на способност за рад, као и цивилне жртве рата VI групе и лица из члана 3. став 1. овог закона која су неспособна за рад, ако:

- 1) нису у радном односу;
- 2) не обављају приватну дјелатност;
- 3) нису корисници права на пензију;
- 4) дио укупних прихода домаћинства који опадају на члана домаћинства не прелази 10% просечне плате у Републици Српској остварене у мјесецу за који се врши исплата.

Члан 15.

У укупне приходе, по овом закону, урачунавају се:

- 1) плата члана домаћинства остварена у претходном мјесецу;
- 2) пензија остварена у претходном мјесецу;
- 3) плата од обављања приватне дјелатности, остварене у претходном мјесецу.

Члан 16.

Инвалиднина и ортопедски додатак по прописима о војним инвалидима, додатак за његу и помоћ другог лица и додатак на дјецу не сматрају се приходима у смислу члана 15. овог закона.

Члан 17.

Додатана новчана помоћ из члана 14. овог закона одређује се мјесечно и износи 20% од износа цивилне инвалиднине коју корисник прима.

Члан 18.

Право на додатак на самохраност припада самохраном кориснику додатне новчане помоћи у висини од 50% од износа додатне новчане помоћи.

Члан 19.

Самохраним корисником додатне новчане помоћи, у смислу овог закона, сматра се корисник који није корисник пензије и који нема чланова породице ни сродника који су по закону обавезни да га издржавају, или ако их има а исти нису у могућности да извршавају обавезу издржавања.

Члан 20.

Право на здравствену заштиту, у обиму прописаном за раднике у смислу прописа о здравственом осигурању, обезбјеђује се, и то:

- 1) цивилној жртви рата;
- 2) члановима породице цивилне жртве рата за које је цивилна жртва рата остварила право на додатак за члана породице неспособног за рад;
- 3) члану породице цивилне жртве рата из члана 3. став 1. овог закона – носиоцу права и осталим члановима породице цивилне жртве рата из члана 3. став 1. овог закона за које је носилац права остварио право на додатак за члана породице неспособног за рад.

Лица из става 1. овог члана остварују право на здравствену заштиту у фонду здравственог осигурања на чијем подручју имају пребивалиште, на начин и по поступку који је прописан у том фонду.

Члан 21.

Право на професионалну рехабилитацију припада цивилној жртви рата под условима и на начин предвиђеним прописима о инвалидском осигурању.

Члан 22.

Цивилне жртве рата и лица из члана 3. став 1. овог закона која су остварила права по овом закону дужна су да у року од 15 дана, од дана настанка промјене, пријаве сваку промјену која је од утицаја на стечена права.

Члан 23.

Средства за остваривање права по овом закону обезбјеђују се у републичком буџету.

Исплата примања предвиђених овим законом врши се на основу планираних средстава у буџету за фискалну годину.

Ако планирана средства у буџету за текућу годину износе мање од средстава која су неопходна за исплату по овом закону, износ планираних средстава дијели се износом који је неопходан за исплату да би се добио коефицијент висине исплате примања, а који не може бити испод 0,85.

Одлуку о утврђивању коефицијента исплате у смислу става 3. овог члана доноси Влада Републике Српске.

III – ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА

Члан 24.

О правима по овом закону, на захтјев лица из члана 2. и члана 3. став 1. овог закона, рјешава у првом степену надлежни општински орган управе на чијем подручју подносилац захтјева има пребивалиште односно боравиште.

О жалби против рјешења првостепеног органа рјешава Министарство за питања бораца и жртава рата.

Члан 25.

Првостепени орган по службеној дужности прибавља исправе којима се доказује нека чињеница или стање од важности за доношење или извршење рјешења или за предузимање управне радње у корист странке, ако издавање исправа спада у надлежност било ког општинског органа.

Члан 26.

Рјешење донијето у првом степену којима се утврђује право по овом закону подлијеже ревизији.

Ревизију по службеној дужности врши Министарство за питања бораца и жртава рата.

Ако је против рјешења донијетог у првом степену изјављена жалба, о ревизији и жалби рјешава се истим рјешењем.

Ревизија и жалба не одлажу извршење рјешења.

Члан 27.

У вршењу ревизије надлежни другостепени орган може се са првостепеним рјешењем сагласити или га измијенити, поништити или укинути на штету или корист странке, ако се тиме не вријеђа право другог лица.

Другостепени орган ће у вршењу ревизије поништити или укинути рјешење, ако утврди да су у првостепеном поступку непотпуно или погрешно утврђене чињенице или да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која би била од утицаја на доношење рјешења, или утврди да

су погрешно оцјењени докази или да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања или да је погрешно примјењен пропис на основу кога је рјешење донесено.

Првостепени орган чије је рјешење у ревизији поништено или укинато и враћено на поновни поступак, доноси ново првостепено рјешење.

Ново првостепено рјешење подлијеже ревизији у којој се испитује само, да ли је ново рјешење у складу са разлозима због којих је раније рјешење поништено или укинато.

Члан 28.

У поступку за остваривање права по овом закону примјењују се одредбе Закона о општем управном поступку, ("Службени гласник Републике Српске", број 13/02), уколико овим законом није другачије одређено.

Члан 29.

Исплате по овом закону врши надлежни општински орган управе.

Члан 30.

Лице коме је на терет средстава републичког буџета незаконито и неправилно извршена исплата, дужно је да врати примљени износ.

Члан 31.

Права по овом закону припадају кориснику од првог дана наредног мјесеца по подношењу захтјева.

IV – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

Цивилне жртве рата и друга лица која су стекла одређена права по Закону о заштити цивилних жртава рата („Службени лист СР БиХ“ 34/84, 41/87 и 41/89), та права користе у обиму и под условима који су прописани овим законом.

Члан 33.

Захтјев за признавање права по основу оштећења организма може се поднијети у року од пет година од дана када је лице задобило оштећење, односно од дана престанка околности под којима је оштећење настало.

Чињеница да је оштећење организма настало под околностима из члана 2. овог закона доказује се обавезно и медицинском документацијом о лијечењу која датира најкасније годину дана од дана настанка оштећења, односно од дана престанка околности под којима је оштећење настало, коју је странка дужна да приложи уз захтјев.

Захтјев за признавање права по основу погибије или смрти лица може се поднијети у року од пет година од дана погибије или смрти.

Захтјев за признавање права по основу нестанка лица може се поднијети у року од пет година од дана нестанка, односно од дана престанка околности под којима је лице нестало, или у року од једне године од дана ексхумације и идентификације посмртних остатака несталог.

Лице које је стекло одређено право као цивилна жртва рата или члан породице цивилне жртве рата по прописима Федерације БиХ или по прописима неке од држава у окружењу, нема право да поднесе захтјев за признавање права по овом закону.

Члан 34.

Лице које је закаснило са захтјевом за признавање права по основима из члана 33. ст. 1, 3. и 4. овог закона, може поднијети захтјев до 31. децембра 2007. године.

Члан 35.

Захтјев за признавање права по овом закону може се поднијети у року од пет година рачунајући од дана 7. јануара 1994. године, односно од дана када је лице, под околностима из члана 2. овог закона, задобило оштећење организма или убијено, погинуло, умрло или нестало.

Лица која су оштећења организма задобила под околностима из члана 2. овог закона, дужна су уз захтјев приложити и медицинску документацију о лијечењу непосредно након рањавања, силовања, односно задобијања повреда.

Члан 36.

Влада Републике Српске ће у року од годину дана рачунајући од дана 8. јануара 2010. године донијети уредбу којом ће утврдити висину имовинског цензуса, критеријуме, услове и поступак за његову примјену.

Члан 37.

Општински / градски органи управе надлежни да у првом степену рјешавају о правима по Закону о заштити цивилних жртава рата донијеће по службеној дужности рјешења о превођењу у складу са овим законом, до краја јуна 2008. године.

Превођењу подлијежу сва рјешења којима је признато право на мјесечно примање.

У поступку превођења надлежни орган ће укинути или измијенити рјешење уколико је право признато супротно прописима који су били на снази у вријеме доношења рјешења.

Рјешење о превођењу подлијеже ревизији без обзира да ли је ревизија већ вршена.

Члан 38.

Дана 7. јануара 1994. године престаје да важи Закон о заштити цивилних жртава рата („Службени лист СР БиХ“ број 34/84, 41/87, 41/89).

Члан 39.

Овај закон је ступио на снагу 7. јануара 1994. године, 8. јануара 1995. године, 19. маја 2007. године, 19. јула 2007. године и 8. јануара 2010. године.